

Tromsø først ut med VA-samspillskontrakt

🕒 aug 25, 2017 🗨️ 0

Tromsø kommune har bestemt seg for å prøve ut den såkalte Odensemodellen med samspillskontrakt mellom byggherre, rådgiver og entreprenør. Kommunen har hentet inn rådgiver Christen Ræstad fra Drammen i et omfattende prosjekt for bydelen Mortensnes.

All infrastruktur på Mortensnes skal skiftes ut. Det betyr oppgradering av gater, bygging av sykkelfelt og fortau i busstraseer, nye ledninger for vann og avløp, nye strømkabler og nytt fibernett. Her er det snakk om tidene fellesløft i bydelen.

Odensemodellen

Det interkommunale Vandcenter Syd i Odense har gjennomført store prosjekter innen avløp på mellom 50 og 300 millioner kroner, der de kjørte konkurranse på vanlig måte. Da konkurransen var avgjort gikk rådgiveren, entreprenøren og oppdragsgiver tilbake til start for å finne den optimale løsningen, gjerne også sammen med leverandører.

Hovedpoenget med denne type samspillkontrakter er at man sammen kan arbeide seg fram til den beste løsningen, med de enhetspriser som er innhentet. Modellen har naturlig nok fått navnet «Odense-modellen».

Entreprenørens selvkost og påslag er fremlagt som en «åpen bok.» Man kommer etter grundig planlegging og forhandlinger fram til en felles målsum for hele prosjektet. Avvik fra denne målsummer blir fordelt mellom aktørene, for eksempel med 60 prosent på entreprenøren, 30 prosent på byggherren og 10 prosent på konsulenten. Dersom anlegget realiseres til en lavere sum enn en forventet vil aktørene kunne hente ut gevinsten i henhold til avtalt fordeling. Det samme dersom budsjettet sprekker. Fordelingen av ekstra kostnader blir fordelt prosentvis etter avtalen som er inngått. Reglene er altså klare før man starter opp.

Felles mål

-Partene har med dette et felles mål, og ikke slik det i dag praktiseres i Norge, nemlig at de fleste entreprenører starter jakten på endringstillegg, mener Christen Ræstad.

Modellen bør være velegnet for ledningsfornyelser, nettopp fordi eksisterende rør og kabler, grunnforhold og forhold til huseierne langs gatene alltid byr på overraskelser og behov for endringer.

-Det kan være arbeidskrevende, men det er framtidsrettet og spennende, sier Ræstad.

Han mener denne type kontrakter har den egenskapen at det blir en vinn-vinn situasjon. Det er en hyggelig arbeidsform, det blir bedre tekniske løsninger og et samarbeidsklima som er konstruktivt. Og ikke minst, – norsk vannbransje trenger denne typen kreativitet, sier vannmannen fra Drammen. Plan- og utbyggingsleder i Tromsø kommune, Jan Stenersen, tror dette blir et spennende prosjekt. I Tromsø må også huseiere bidra. Mange av boligene har et ledningsnett som burde vært skiftet for lengst, og nå åpner det seg en mulighet for «stordriftsfordeler» ved at alle deltar samtidig. Dermed blir kostnaden på hver enkelt bolig lavere. Nye krav om å skille kloakk og dreneringsvann gjør at huseierne må oppgradere rørene sine før eller senere.

Eget forskningsprosjekt

Handelshøyskolen i Tromsø skal delta i samspillskontrakt-prosjektet med et eget forskningsprogram. –Vi vil gjerne undersøke om det er store forskjeller mellom danske og norske entreprisereformer når vi går inn i denne modellen. Det er viktig å avdekke eventuelle kompetansebrister hos rådgivere, byggherrer og graveentreprenører i forbindelse med dette prosjektet. Det er en utfordring at enkelte store rådgiverfirmaer har konsernvedtak som forhindrer dem i å gå inn i en modell som innebærer sluttansvar.

Noen frykter at det er de store riksentreprenørene som vil forsyne seg med oppdrag i regionen med denne type kontraktsform, og dermed skyve de små og lokale entreprenørene ut av markedet. Fire av de store er allerede på plass, men de trenger også lokal arbeidskraft, mener Stenersen.

Riksentreprenørene må imidlertid bli flinkere til å administrere sine lokale underentreprenører, understreker Stenersen.

Tromsø vil være lokomotiv

Tromsø er landsdelens hovedstad, og skal derfor også være et lokomotiv innen VA for landsdelen. Kommunen vil framstå som innovativ og deltar i en rekke forskningsprosjekter og samarbeidsprosjekter.

-Hos oss har det vært åpning for å uttesting, og vi skal være kompetansedriveren her i nord. De siste åtte årene har vi engasjert studenter til å registrere hele nett på 867 kilometer med kommunalt ledningsnett, og nesten det samme på det private stikkledningsnettet. Snittalderen på ledningsnettet er 30 år, men likevel er det noen strekninger som må fornyes snarest mulig. Tromsø kommune mener de er blitt langt bedre på å behandle private initiativ i byggesaker, inkludert VA-sektoren.

VAO-rammeplan og reguleringsplanlegging

I alle reguleringsplaner skal det nå inngå en VAO-rammeplan, forklarer leder for kundeservice og marked i Tromsø Vann- og avløp, Arne Christian Vangdal

Dette ble innført i fjor, og konfliktnivået i byggesaker er blitt betydelig mindre, hevder Jan Stenersen.

Rammeplanen skal være akseptert av Vann og avløp før områdereguleringsplan eller detaljplan legges ut til offentlig ettersyn. Rammeplanen skal beskrive den framtidige VAO-strukturen i planområdet og samtidig danne grunnlaget for nødvendige arealdisponeringer for ivaretagelse av VAO-

strukturen. Beskrivelsen skal også inkludere konsekvensene for tilstøtende og/eller gjennomgående VAO-system og i hvilket omfang planområdet blir liggende i laveste sone. Dette handler også om samhandling og helhetstenkning fra vår side internt i kommunen. Nivået på

beslutningsgrunnlaget vårt må opp, mener leder for kundeservice og marked i Tromsø Vann- og avløp, Arne Christian Vangdal.

-Et viktig moment er også at vi vil bli kvitt cowboyene i bygg- og anleggsbransjen. Vi vil ikke behandle alle likt. Noen har vi større tillit til enn andre, men vi skal være forutsigbare, sier Vangdal og Stenersen.

Rørinspeksjon Norge, Bragernes Torg 1, 3017 Drammen. E-post: post@rin-norge.no
Tlf: 907 68 248 / 957 54 852. Orgnr: 893 807 802